

CULTURA ALS CAMPUS

Blasco Ibáñez

FACULTAT DE FILOLOGIA,
TRADUCCIÓ I
COMUNICACIÓ

Sala César Simón. 11:00 hores
23 de març de 2023

Debat amb motiu de la publicació del llibre

DON QUIJOTE: TRICKSTER Y LOCO ENAMORADO

Amb la participació de:

Christopher Britt Arredondo
Escriptor i professor de The George Washington University

Eduardo Subirats
Autor del llibre, New York University

Conferència

CERVANTES Y EL ROMANTICISMO ALEMÁN

A càrrec d'Eduardo Subirats

Presenta:

Erna von der Walde
Professora de la New York University

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Entrada lliure
Aforament limitat
Més informació:

Debat amb motiu de la publicació del llibre

DON QUIJOTE: TRICKSTER Y LOCO ENAMORADO

Conferència

Cervantes i el romanticisme alemany

Eduardo Subirats

La figura i el mite literaris del Quixot han estat dominats al llarg del segle passat per les seues interpretacions nacionalcatòliques, les d'Unamuno i Ortega, entre altres. L'historiador Américo Castro va obrir aquest punt de vista al passat islàmic i hebreu de les cultures ibèriques. Més recentment, la historiografia postmoderna ha ampliat aquesta obertura de l'obra cervantina. Desitge destacar la contribució del professor Cascardi, que ha acostat l'obra de Cervantes a l'escepticisme europeu del segle xvii. La meua interpretació té un deute amb totes dues aportacions: la revelació de tradicions islàmiques i jueves en el pensament de Cervantes, i el seu acostament a l'escepticisme modern. Per això he posat de manifest en la meua reconstrucció del Quixot la centralitat de dos filòsofs sefardites del segle xvi, Lleó Hebreu i Francisco Sanches, relacionats amb el neoplatonisme i l'escepticisme, respectivament.

Però també he subratllat la fonamental aportació de l'hermenèutica romàntica alemanya, i de Schelling en particular, en la interpretació del Quixot com a mite. I he reconstruït el vincle de la seu constitució literària i psicològica amb el trickster de les mitologies panamericanes, hindús i grecollatinas, i amb la maqama àrab i les seues derives en la literatura picaresca europea. Aquesta perspectiva hermenèutica m'ha permès posar en relleu així mateix la relació del trickster el Quixot amb les obres modernes de Dostoievski, Thomas Mann o Mário de Andrade i, d'aquesta manera, posar punt final a l'insularisme hispanista i la fragmentació microanalítica de l'obra de Cervantes.

Autor

EDUARDO SUBIRATS ha sigut professor a les universitats de Madrid, São Paulo, Mèxic i Princeton, entre altres. És autor de més de 40 assajos. Des de la destrucció de la seu obra més important, *El continente vacío* (4a edició augmentada, Universitat de Guadalajara), per la censura nacionalcatòlica l'any 1993, la seu presència a Espanya ha sigut marginal. Altres llibres significatius han sigut: *Memoria y exilio* (3a edició augmentada, Universitat de Guadalajara); *Paraíso* (4a edició augmentada, Mèxic; Fondo de Cultura Econòmica); *Mito y literatura* (Mèxic: Siglo XXI); *Ensayo sobre el amor* (Mèxic: Fineo) i el seu últim llibre, que el propvinent dia 23 es presenta per primera vegada a València: *Don Quijote: trickster y loco enamorado* (Madrid: Fineo).

Debate con motivo de la publicación del libro

DON QUIJOTE: TRICKSTER Y LOCO ENAMORADO

Conferencia

Cervantes y el Romanticismo Alemán

Eduardo Subirats

Sinopsis del autor

La figura y el mito literarios de Don Quijote han estado dominados a largo del siglo pasado por sus interpretaciones nacionalistas-católicas, las de Unamuno y Ortega entre ellas. El historiador Américo Castro abrió este punto de vista al pasado islámico y hebreo de las culturas ibéricas. Más recientemente, la historiografía postmoderna ha ampliado esta apertura de la obra cervantina. Deseo destacar la contribución del profesor Cascardi, quien ha acercado la obra de Cervantes al escepticismo europeo del siglo diecisiete. Mi interpretación está endeudada con ambas aportaciones: la revelación de tradiciones islámicas y judías en el pensamiento de Cervantes, y su acercamiento al escepticismo moderno. Por eso he puesto de manifiesto en mi reconstrucción de Don Quijote la centralidad de dos filósofos sefardíes del siglo dieciséis, León Hebreo y Francisco Sánchez, relacionados con el neoplatonismo y el escepticismo respectivamente.

Pero también he subrayado la fundamental aportación de la hermenéutica romántica alemana, y de Schelling en particular, en la interpretación de Don Quijote como mito. Y he reconstruido el vínculo de su constitución literaria y psicológica con el trickster de las mitologías panamericanas, hindúes y grecolatinas, y con la maqama árabe y sus derivas en la literatura picaresca europea. Esta perspectiva hermenéutica me ha permitido poner de relieve asimismo la relación del trickster Don Quijote con las obras modernas de Dostoyewsky, Thomas Mann o Mário de Andrade y, de este modo, poner punto final al insularismo hispanista y la fragmentación microanalítica de la obra de Cervantes.

Biografía

EDUARDO SUBIRATS ha sido profesor en las universidades de Madrid, Sao Paulo, México y Princeton, entre otras. Es autor de más de 40 ensayos. Desde la destrucción de su obra más importante, *El continente vacío* (4ª edición aumentada, Universidad de Guadalajara), por la censura nacional-católica en 1993, su presencia en España ha sido marginal. Otros libros significativos han sido: *Memoria y exilio* (3ª edición aumentada, Universidad de Guadalajara); *Paraíso* (4ª edición aumentada, México; Fondo de Cultura Económica); *Mito y literatura* (México: Siglo XXI); *Ensayo sobre el amor* (México: Fineo) y su último libro que el día 23 de marzo, 2023, se presenta por primera vez en Valencia: *Don Quijote: trickster y loco enamorado* (Madrid: Fineo).